

EU:N EPÄONNISTUMISTEN ANALYYSI TÄRKEÄÄ TULEVIEN MENESTYSTEN KANNALTA

Suomenkielinen yhteenveto Ulkopoliittisen instituutin raportista 23

Euroopan unioni on siirtymässä toiminnassaan uuteen vaiheeseen. Lissabonin sopimus on voimassa, unioni on saanut uusia keskeisiä toimijoita – Eurooppa-neuvoston pysyvän puheenjohtajan sekä korkean edustajan – ja sille ollaan luomassa yhteistä ulkosuhdehallintoa. Hakijamaiden into liittyä unioniin kertoo sen säilyttäneen ulkoisen houkuttelevuutensa.

Paradoksaalisesti keskustelu EU:n epäonnistumisista on tässä tilanteessa erityisen tärkeää. EU on historiansa aikana käynyt lävitse lukuisia kriisejä. Kriisien lopputuloksena unioni on usein vahvistunut ja tahto yhteisen projektin eteenpäin viemiseksi jälleen löytynyt. Tämän johdosta EU:n epäonnistumisten analysointiin ei tulisikaan suhtautua sen onnistumisten vähättelynä tai euroskeptismin lietsontana. Päinvastoin, epäonnistumisten analysointi on tärkeää, sillä ne kertovat unionin sisäisestä dynamiikasta jotain hyvin olennaista.

Ymmärrys aiempien kriisien luonteesta voi parhaimmillaan auttaa toimimaan paremmin tulevaisuudessa kriiseissä tai jopa ehkäistä ongelmallisten tilanteiden pahentumista kriiseiksi. Unionin epäonnistumisissa on kyse monitasoisista ilmiöistä. Ne pohjautuvat muun muassa institutionaalisen rakenteen tehottomuuteen ja keskeneräisyyteen, jäsenmaiden häilyvään sitoutuneisuuteen, pienimmän yhteisen nimittäjän sanelemana syntyneiden ratkaisujen heikkouksiin sekä unionin kannalta epäsuosiolliseen kansainvälis-poliittiseen toimintaympäristöön.

Ulkopoliittisen instituutin EU-vuosi 2009 huipentui 3.-4. joulukuuta järjestettyyn kutsuseminaariin, jossa kansalliset vaikuttajat ja eturivin kansainväliset Eurooppa-tutkijat pohtivat unionin epäonnistumisia instituutioiden uudistamisessa, kansalaisten luottamuksen ylläpitämisessä sekä globaalina toimijana esimerkiksi talouskysymyksissä.

Pohdintojen tuloksena syntyi raportti ”Why the EU fails – Learning from past experiences to succeed better next time”, jossa keskeisten seminaaripuhujien, kuten Jorma Ollilan, Erkki Liikasen, Mark Leonardin, Anand Menonin ja Paweł Świebodan puheenvuorojen sekä tutkija-analyyysien kautta pyritään saavuttamaan kokonaiskuva siitä, millaisia syitä ja seuraamuksia epäonnistumisilla – tai epäonnistuneiksi väitetyillä ratkaisuilla – on ollut.